

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра воєнного мистецтва факультету підготовки керівних кадрів

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 19 «ТАКТИКА ТА ОПЕРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ»**

ОПП «Правоохоронна діяльність»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 26 Цивільна безпека

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Тактика та оперативне мистецтво Збройних сил України» є обов'язковою для професійної підготовки ОПП «Правоохоронна діяльність». Вивчається протягом 2-3 семестру на кафедрі воєнного мистецтва.

Метою вивчення навчальної дисципліни – є підготовка офіцера за другим (магістерським) рівнем вищої освіти до керівництва підпорядкованими органами (підрозділами) охорони державного кордону в особливий період.

Основне завдання навчальної дисципліни – є надання слухачам теоретичних знань та практичних навичок щодо: застосування загальновійськових підрозділів (частин, з'єднань) під час проведення стабілізаційних дій, у ході перших оборонних операцій; організації (підтримання) взаємодії з іншими військовими формуваннями і правоохоронними органами України та силами НАТО.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН 2 Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, координацію дій угрупованнями військ (сил) під час виконання завдань захисту державного кордону, організувати і планувати роботу прикордонно-представницького апарату в інтересах охорони державного кордону, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності; між підрозділами органу охорони державного кордону, з підрозділами та частинами інших військових формувань, у тому числі іноземними.

Знання:

знати завдання та способи дій підрозділів, частин та з'єднань в загальновійськовому бою; основи забезпечення сучасного загальновійськового бою; зміст та порядок забезпечення підготовки та ведення оборони та наступу механізованою (танковою) бригадою; призначення, склад бойових підрозділів, основи забезпечення їх бойового застосування для виконання завдань у загальновійськовому бою та здійсненні заходів щодо боротьби з противником та незаконними збройними формуваннями.

Розуміння:

порядок організації та підтримання взаємодії між підрозділами бригади; між бригадою та з іншими військовими формуваннями і правоохоронними органами.

Застосовування:

усвідомлювати поставлене завдання, оцінювати обстановку, проводити розрахунки та приймати обґрунтовані рішення, організувати взаємодію, всебічне забезпечення і управління у ході бою та припинення (локалізації) прикордонного збройного конфлікту.

Аналіз:

розуміти та вміти аналізувати призначення, склад і організаційно-штатні структури підрозділів та частин, основи бойового застосування частин та підрозділів збройних сил.

Синтез:

готувати пропозиції посадових осіб механізованої (танкової) бригади щодо організації підготовки та ведення бою.

Оцінювання:

здійснювати оцінку прикордонних підрозділів, забезпечити ефективне застосування наявних сил та засобів.

ПРН 7 Оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом, органом охорони державного кордону щодо повсякденної та оперативно-службової діяльності в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, оперативно-службові та бойові документи щодо управління органом охорони державного кордону та частинами і з'єднаннями Збройних Сил України, робити усні та письмові звіти та доповіді.

Знання:

основи підготовки та ведення оборони, зміст рішення та планування застосування, завдання підрозділів механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади, способи їх виконання в різних умовах обстановки; основи підготовки та ведення наступу, зміст рішення та планування застосування, завдання підрозділів механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади, способи їх виконання в різних умовах обстановки; основні положення щодо пересування та розташування на місці механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади; особливості застосування механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади у стабілізаційних діях.

Розуміння:

зміст рішення та планування щодо застосування, завдання підрозділів механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади, способи їх виконання в різних видах бою та умовах обстановки.

Застосовування:

застосовувати на практиці набуті знання про порядок розробки та ведення виключного переліку оперативно-бойових та службових документів.

Аналіз:

прогнозувати дії противника в різних видах бою і умовах обстановки.

Синтез:

отриманих знань щодо виконання функції управління механізованими (мотопіхотними, танковими) з'єднаннями (частинами, підрозділами), органами охорони державного кордону (прийняття рішення, планування, організація, мотивація та контроль) щодо повсякденної та оперативно-службової діяльності, бойових дій у різних умовах обстановки.

Оцінювання:

здійснювати оцінку роботи органів управління підрозділів, частин і з'єднань під час підготовки та ведення загальновійськового бою.

ПРН 16 Використовувати сучасні методи і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, методики оцінювання ефективності збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань.

Знання:

знати методологію підготовки та формування навичок та вмінь керівників органів управління підрозділів, частин, з'єднань щодо управлінської та розпорядчої діяльності в умовах підготовки та ведення бою, дій, операцій;

Розуміння:

розуміти основи розпорядчої роботи у різних ступенях управлінської ланки підрозділів, частин, з'єднань в умовах активної протидії протиборчих сторін при веденні бою, дій, операцій.

Застосування:

застосовувати систему прихованого управління військами в умовах активної протидії противника та збереження функціонування складових системи управління, її підтримки та відновлення.

Аналіз:

аналізувати методологію формування варіантів способів дій в залежності від дій противника та способів його розгрому.

Синтез:

основи розвитку системи показників ефективності застосування варіантів способів дій з метою подальшого його вибору та затвердження.

Оцінювати:

оцінка якості, доцільності та своєчасності управлінського рішення керівників органів управління тактичної ланки та варіативності при їх зміні.

ПРН 17 Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (у тому числі міжвідомчі та міжнародні); оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності) в повсякденних умовах та під час бойових дій.

Знання:

знати сутність технологій управління частинами та підрозділами ЗСУ та інших військових формувань .

Розуміння:

розуміти можливості інформаційної взаємодії із структурними підрозділами сектору безпеки та оборони.

Застосовування:

застосовувати процедури збирання та обробки інформації під час етапу планування бою (операції); застосовувати результати аналізу ризиків для прийняття рішення щодо застосування частини та підрозділів ЗСУ та інших військових формувань.

Аналіз:

аналіз спроможності організувати застосування сил та засобів Державної прикордонної служби України у забезпеченні воєнної безпеки держави.

Синтез:

готувати пропозиції посадових осіб механізованої (танкової) бригади щодо організації системи зв'язку та захисту інформації під час планування дій частинами та підрозділами ЗСУ та інших військових формувань.

Оцінювання:

оцінювати рівень загрози, що існує, виходячи із кількісно-якісних характеристик при плануванні прикриття державного кордону.

ПРН 19 Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, ризиків щодо діяльності органу охорони державного кордону, прогнозувати розвиток дій правопорушників, організованих злочинних угруповань та тактику дій з'єднань і частин евентуального противника на ділянці органу охорони державного кордону, рівень загрози, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.

Знання:

теоретичні основи операцій оперативно-тактичного угруповання військ, тенденції їх розвитку у сучасних умовах, закономірності і принципи її ведення; теоретичні основи загальновійськового бою, тенденції його розвитку у сучасних умовах, закономірності і принципи його ведення.

Розуміння:

розуміти можливості військ (сил) як в цілому, так і по підрозділам (частинам); розуміти можливості по застосуванню зброї, переміщенню частин та підрозділів, характеру дій при різних умовах обстановки.

Застосовування:

отримані знання щодо завдань та способів дій підрозділів, частин та з'єднань в загальновійськовому бою під час керівництва прикордонними частинами (підрозділами).

Аналіз:

аналізувати бойові можливості підрозділів за якісними та кількісними показниками; аналізувати весь потік інформації з його подальшою фільтрацією та виокремленням найважливішої в обмежених часових рамках.

Синтез:

обґрунтовувати способи виконання завдань підрозділами механізованої бригади; обґрунтовувати прийняті рішення.

Оцінювання:

оцінювати бойові можливості підрозділів, що складають угруповання військ; оцінювати рівень загрози, що існує, виходячи із кількісно-якісних характеристик підрозділів та частин противника; оцінювати характер змін у тактиці дій противника; оцінювати уразливість своїх військ виходячи із отриманих даних щодо частин та підрозділів противника.

ПРН 24 Застосовувати оперативно-тактичні розрахунки щодо спроможностей органу охорони державного кордону до виконання завдань за призначенням у всіх формах оперативно-службової діяльності, різних видах бою (бойових дій, операціях), у повсякденних умовах та при ускладненні обстановки, під час припинення (локалізації) прикордонного збройного конфлікту, прикордонних операцій, спеціальних заходів та припинення провокацій на державному кордоні.

Знання:

знати теоретичні основи ведення бойових дій підрозділів механізованої (танкової) бригади, закономірності і принципи організації, тенденції розвитку способів застосування в сучасних умовах; порядок роботи посадових осіб механізованої (танкової) бригади щодо організації підготовки та ведення бою.

Розуміння:

розуміти зміст документів, що розкривають за окремими показниками якісні та кількісні характеристики частин та підрозділів.

Застосовування:

застосовувати існуючі методики підготовки до прийняття рішень загальновійськовими командирами.

Аналіз:

оцінювати обстановку, що склалася у визначений момент часу.

Синтез:

обґрунтовувати варіанти дій противника та адекватні їм способи виконання завдань підрозділами механізованої бригади.

Оцінювання:

оцінювати якість рішень з питань планування усіх видів бою механізованої бригади; оцінювати спроможності підрозділів щодо виконання завдань за призначенням.

ПРН 25 Аргументувати зміст рішень та планів бойових дій підрозділів механізованої (танкової) бригади, вибір способів виконання ними завдань в різних видах бою та умовах обстановки, заходи всебічного забезпечення, застосування сил та засобів старших начальників в інтересах виконання завдань бригади.

Знання:

призначення, склад і організаційну структуру оперативного-тактичного угруповання військ; призначення, склад і організаційну структуру механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади (батальйону); основи бойового застосування бригади (батальйону) у загальновійськовому бою та здійсненні заходів щодо боротьби з незаконними збройними формуваннями; завдання та способи дій підрозділів, частин та з'єднань в загальновійськовому бою.

Розуміння:

розуміти зміст документів, що розкривають за окремими показниками якісні та кількісні характеристики частин та підрозділів.

Застосовування:

застосовувати на практиці знання щодо бойової та мобілізаційної готовності підрозділів механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади (батальйону) з метою визначення їх спроможностей та порядку подальшого застосування.

Аналіз:

обстановки, прогнозувати її розвиток, оцінювати значимість отриманих даних, розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.

Синтез:

обґрунтовувати шляхи підвищення якості опрацьовуваних пропозицій з метою підвищення якості рішень.

Оцінювання:

оцінювати якість та результативність рішень щодо застосування підрозділів бригади.

ВИКЛАДАЧ: згідно форми А-4.03

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Знання основ тактики загальновійськових підрозділів.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, ділянка місцевості польового центру забезпечення навчального процесу, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри:
<https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=4>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																Форми підсумкового контролю								
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	ділові ігри (КІПН)	контрольна робота	курсова робота	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота					ІРГР	-----	
I	2	3	90	62	14	22	22			4											28						
II	3	2	60	38	2	2					28				6									22	+		
Усього за дисципліну		5	150	100	16	24	22			4	28			6									50	+			

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СЛУХАЧАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації, суперечливих вимог та зміни умов обстановки	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ЗК-7	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації та зміні правового режиму в державі	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ЗК-8	Здатність приймати обґрунтовані рішення в складних і непередбачуваних умовах	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ЗК-10	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконувати робіт у правоохоронній сфері	МК1.1; МК2.1; МК4.1.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності		
СК-1	Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального та процесуального права у професійній діяльності, та розробляти оперативно-службові та бойові документи	МК2.7; МК4.2.
СК-2	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК4.1.
СК-11	Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності та здатність до діяльності в системі інтегрованого управління кордонами	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК4.1; МК4.2.
СК-21	Здатність здійснювати планування застосування підрозділів механізованої (танкової) бригади в різних видах бою та умовах обстановки	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СЛУХАЧАМИ

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-2	Координувати діяльність суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, координацію дій	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2;	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК4.1; МК4.2.

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
	угрупованнями військ (сил) під час виконання завдань захисту державного кордону, організувати і планувати роботу прикордонно-представницького апарату в інтересах охорони державного кордону, а також здійснювати взаємодію з представниками інших органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності; між підрозділами органу охорони державного кордону, з підрозділами та частинами інших військових формувань, у тому числі іноземними	МН2.3	
ПРН-7	Оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт у процесі управління правоохоронним підрозділом, органом охорони державного кордону щодо повсякденної та оперативно-службової діяльності в різних умовах обстановки, а також розробляти відповідні аналітичні та інформаційні матеріали, оперативно-службові та бойові документи щодо управління органом охорони державного кордону та частинами і з'єднаннями Збройних Сил України, робити усні та письмові звіти та доповіді	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ПРН-16	Використовувати сучасні методи і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, методики оцінювання ефективності збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань	МН1.1; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ПРН-17	Розуміти основи забезпечення національної безпеки, особливості застосування спеціальних засобів (вогнепальної зброї, спеціальних засобів, засобів фізичної сили); технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації; інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (у	МН1.1; МН1.2; МН1.5; МН2.2; МН2.3	МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК4.1.

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
	тому числі міжвідомчі та міжнародні); оперативні та оперативно-технічні засоби, здійснення оперативно-розшукової діяльності) в повсякденних умовах та під час бойових дій		
ПРН-19	Аналізувати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, ризиків щодо діяльності органу охорони державного кордону, прогнозувати розвиток дій правопорушників, організованих злочинних угруповань та тактику дій з'єднань і частин еventуального противника на ділянці органу охорони державного кордону, рівень загрози, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ПРН-24	Застосовувати оперативно-тактичні розрахунки щодо спроможностей органу охорони державного кордону до виконання завдань за призначенням у всіх формах оперативно-службової діяльності, різних видах бою (бойових дій, операціях), у повсякденних умовах та при ускладненні обстановки, під час припинення (локалізації) прикордонного збройного конфлікту, прикордонних операцій, спеціальних заходів та припинення провокацій на державному кордоні	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.
ПРН-25	Аргументувати зміст рішень та планів бойових дій підрозділів механізованої (танкової) бригади, вибір способів виконання ними завдань в різних видах бою та умовах обстановки, заходи всебічного забезпечення, застосування сил та засобів старших начальників в інтересах виконання завдань бригади	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.5; МН2.2; МН2.3	МК1.1; МК1.2; МК1.4; МК2.1; МК2.7; МК4.1; МК4.2.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Запланована кількість аудиторного навантаження – 100 години

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин										Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
1	Основи загальновійськового бою	16	Л2	Гз2	Л2	Сз2	Гз2	Гз2	Л2	Гз2				1	1/1Л(2); 1/2Гз(2); 1/3Л(2)	6
2	Оборонний бій	26	Л2	Гз2	Л2	Гз2	Сз2	Гв2	Гв2	Гв4	Гв4	Гв4	2	1/4С(2); 1/5Гз(2); 1/6Гз(2); 1/7Л(2); 1/8Гз(2)	10	
3	Наступальний бій	6	Л2	Гз2	Л2								3	2/1Л(2); 2/2Гз(2); 2/3Л(2); 2/4Гз(2); 2/5С(2)	10	
4	Пересування та розташування бригади на місці	4	Гз2	Гз2									4	2/6Гв(2); 2/7Гв(2); 2/8Гв(4); 2/9Гв(4); 2/10Гв(4)	16	
5	Участь бригади в стабілізаційних діях військ (сил)	4	Гз2	Гз2									5	3/1Л(2); 3/2Гз(2); 3/3Л(2); 4/1Гз(2); 4/2Гз(2)	10	
6	Робота штабу бригади в різних видах бою (діях)	6	Гв6										6	5/1Гз(2); 5/2Гз(2)	4	
	КШН	28											9	6/1Гв(6)	6	
7	Оперативне мистецтво Збройних Сил України	4	Л2	Гз2									10	КШН(28); 7/1ГЛ(2); 7/2Гз(2)	32	
	Екзамен	6	Е6										12	Е(6)	6	
	Всього	100											Всього		100	

Умовні скорочення:

Лекція - Л

Групове заняття - Гз

Екзамен - Е

Командно-штабне навчання - КШН

Групова вправа - Гв

Семінарське заняття - Сз

Модульний контроль - Мк

Заняття, обов'язкове для оцінювання - Гз2

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1 курс					
2 семестр					
1			16	Основи загальновійськового бою	
1	1	Лекція	2	Основи загальної тактики 1. Сутність, завдання воєнного мистецтва і його складові частини. 2. Тактика – мистецтво ведення бою. Форми збройної боротьби. 3. Загальна структура, склад, функції Збройних Сил України.	11, 1.2, 3.5
1	2	Групове заняття	2	Основні загальновійські (тактичні) підрозділи Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Призначення та завдання механізованого (танкового) батальйону. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння механізованого (танкового) батальйону. 3. Бойові можливості батальйону.	2.2, 2.3, 3.2, 3.3
1	3	Лекція	2	Основи загальновійськового бою підрозділів. Робота командира щодо підготовки та управління боем. 1. Загальновійський бій. 2. Управління підрозділами. 3. Методи роботи командира під час підготовки до бою (дій). 4. Підготовка підрозділу до бою (дій).	2.2, 2.3,
		Самостійна робота	2	Озброєння і техніка загальновійськових тактичних підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Озброєння бойових підрозділів. 2. Техніка підрозділів бойового, тилового та технічного забезпечення.	2.2
1	4	Семінар	2	Основи загальновійськового бою підрозділів. Робота командира щодо підготовки та управління боем 1. Загальновійський бій. 2. Управління підрозділами. 3. Методи роботи командира під час підготовки до бою (дій). 4. . Підготовка підрозділу до бою (дій).	2.2, 2.3, 3.2, 3.3

1	2	3	4	5	6
1	5	Групове заняття	2	Оборонний бій 1. Загальні положення. 2. Побудова оборонного бою підрозділу.	2.2, 2.3
		Самостійна робота	2	Загальновійськовий бій 1. Основи загальновійськового бою підрозділів. 2. Способи і принципи загальновійськового бою підрозділів.	1.1, 1.2, 2.2, 2.3
1	6	Групове заняття	2	Наступальний бій 1. Загальні положення. 2. Побудова наступального бою підрозділу.	2.2, 2.3
		Самостійна робота	2	Підготовка і ведення оборонного бою в особливих умовах 1. У населеному пункті. 2. На водній перешкоді (морського узбережжя). 3. Вночі.	2.2
1	7	Лекція Т	2	Основні тактичні з'єднання Сухопутних військ Збройних Сил України 1. Призначення та завдання механізованої (танкової) бригади. 2. Організаційно-штатна структура та озброєння бригади. 3. Бойові можливості механізованої (танкової) бригади.	2.1, 2.2, 3.8, 3.2, 3.4
1	8	Групове заняття Т	2	Підготовка загальновійськового бою бригади 1. Планування бою. 2. Підготовка управління, підрозділів бригади і району бойових дій до бою. 3. Практична робота командира у підлеглих підрозділах.	2.1, 2.2, 3.8, 3.2, 3.4
		Самостійна робота	2	Підготовка і ведення наступального бою в особливих умовах 1. У населеному пункті. 2. На водній перешкоді (вздовж морського узбережжя). 3. Вночі.	2.2
		Самостійна робота	2	Зустрічний бій 1. Загальні положення. 2. Підготовка зустрічного бою. 3. Ведення зустрічного бою.	2.2
		Самостійна робота	2	Бій в оточення і вихід з оточення 1. Бій в оточенні. 2. Вихід з оточення.	2.2
		Самостійна робота	2	Дії у тактичному десанті 1. Дії у тактичному повітряному десанті. 2. Дії у тактичному морському десанті.	2.2

1	2	3	4	5	6
2			26	Оборонний бій.	
2	1	Лекція Т	2	Оборонний бій бригади 1. Основи оборонного бою. 2. Побудова оборонного бою.	2.1, 2.2, 3.5
2	2	Групове заняття Т	2	Бойовий порядок бригади. Системи оборонного бою бригади 1. Бойовий порядок. 2. Склад елементів бойового порядку бригади. 3. Системи оборонного бою. 4. Склад систем оборонного бою бригади.	2.1, 2.2, 3.5
2	3	Лекція Т	2	Робота командира бригади щодо підготовки оборонного бою 1. Планування оборонного бою. 2. Підготовка органів управління та підрозділів бригади до бою та інші заходи.	2.1, 2.2, 3.5
2	4	Групове заняття Т	2	Робота командира бригади щодо ведення оборонного бою . 1. Ведення оборони у смузі забезпечення. 2. Особливості ведення бою на передовій позиції. 3. Ведення позиційної оборони. 4. Особливості ведення маневреної оборони.	2.1, 2.2, 3.5
2	5	Семінар Т	2	Оборонний бій бригади. Робота командира бригади щодо підготовки оборонного бою. 1. Основи оборони. 2. Побудова оборони бригади. 3. Планування бою. 4. Підготовка бригади до виконання бойового завдання.	2.1, 2.2, 3.5
2		Самостійна робота	2	Вихід з бою та відхід бригади 1. Вихід з бою бригади. 2. Відхід бригади. 3. Бій в оточенні.	2.1, 2.2, 3.5
2		Самостійна робота	2	Оборонний бій в особливих умовах 1. Оборонний бій на водній перешкоді (морському узбережжі). 2. Оборонний бій уночі. 3. Оборонний бій у місті. 4. Оборонний бій в гірській місцевості.	2.1, 2.2, 3.5
2			22	Комплексна тактична задача КТЗ 101 Організація оборонного бою механізованої бригади	

1	2	3	4	5	6
2	6	Групова вправа Т	2	Робота командира бригади з отримання завдання 1. Аналіз отриманого завдання. Визначення методу роботи під час планування бою. 2. Віддача вказівок щодо негайних заходів. 3. Орієнтування службових осіб про характер майбутніх дій та визначення першочергових заходів підготовки бою. 4. Віддача вказівок щодо підготовки розрахунку часу, графіку роботи командира і начальника штабу, календарного плану підготовки оборонного бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
6	1(5)	Групова вправа Т	6	Робота штабу після отримання вказівок командира бригади 1. Підготовка та оформлення розрахунку часу. 2. Відпрацювання графіку роботи командира та начальника штабу бригади. 3. Підготовка та оформлення календарного плану підготовки оборонного бою. 4. Робота штабу щодо підготовки висновків з оцінки своїх підрозділів та сусідів.	
2	7	Групова вправа Т	2	Робота командира бригади з оцінювання обстановки 1. Затвердження висновків з оцінки противника. 2. Затвердження висновків з оцінки своїх підрозділів та сусідів. 3. Затвердження висновків з оцінки району бойових дій та інших факторів, що впливають на виконання бойового завдання. 4. Віддача вказівок начальнику штабу на підготовку до тактичної наради та визначення варіантів способів дій.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	8	Групова вправа Т	4	Робота командира бригади з обрання варіанту способу дій 1. Вказівки командира бригади з підготовки оперативно-тактичної наради по заслуховуванню варіантів способів дій. 2. Проведення оперативно-тактичної наради по заслуховуванню варіантів способів дій. 3. Вибір варіанту способу дій та віддача вказівок командиром бригади з оформлення замислу бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	9	Групова вправа Т	4	Доповідь замислу оборонного бою. Розпорядча робота 1. Доповідь замислу старшому начальнику. 2. Доведення затвердженого замислу до визначених службових осіб та вказівки щодо віддачі попередніх бойових розпоряджень підпорядкованим підрозділам. 3. Віддача вказівок щодо завершення роботи з прийняття рішення та оформлення плану бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
2	10	Групова вправа Т	4	Робота командира бригади щодо завершення прийняття рішення та доведення бойових завдань 1. Формулювання рішення. 2. Погодження та підпис наказів і розпоряджень. 3. Доведення бойових завдань.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
3			6	Наступальний бій.	

1	2	3	4	5	6
3	1	Лекція Т	2	Наступальний бій бригади 1. Основи наступального бою. 2. Побудова наступального бою.	2.1, 2.2, 3.6
3	2	Групове заняття Т	2	Бойовий порядок бригади. Системи наступального бою бригади 1. Бойовий порядок. 2. Склад елементів бойового порядку бригади. 3. Системи наступального бою. 4. Склад систем наступального бою бригади.	2.1, 2.2, 3.6
3	3	Лекція Т	2	Робота командира бригади щодо підготовки наступального бою 1. Планування наступального бою. 2. Підготовка органів управління та підрозділів бригади до бою та інші заходи.	2.1, 2.2, 3.6
3		Самостійна робота	2	Зустрічний бій. 1. Підготовка зустрічного бою. 2. Ведення зустрічного бою.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
3		Самостійна робота	2	Особливості підготовки і ведення наступального бою в особливих умовах 1. Форсування водної перешкоди. 2. Наступальний бій на морському узбережжі. 3. Наступальний бій у місті.	2.1, 2.2, 3.8, 3.6
4			4	Пересування та розташування бригади на місці	
4	1	Групове заняття Т	2	Пересування 1. Марш. 2. Перевезення військ. 3. Особливості комбінованого пересування бригади.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
4	2	Групове заняття Т	2	Розташування на місці 1. Підготовка і заняття району зосередження. 2. Особливості розташування у базовому таборі.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
4		Самостійна робота	2	Розташування на місці 1. Вимоги до розташування на місці. 2. Організація розташування на місці. підготовки оборонного бою.	
5			4	Участь бригади у стабілізаційних діях військ (сил)	
5	1	Групове заняття Т	2	Основи участі бригади в стабілізаційних діях військ (сил) 1. Стабілізаційні дії як форма військових дій. 2. Завдання бригади під час ведення стабілізаційних дій.	2.1, 2.2, 3.7

1	2	3	4	5	6
5	2	Групове заняття Т	2	Робота командира бригади щодо підготовки і ведення стабілізаційних дій. 1. Підготовка до виконання завдань. 2. Ведення стабілізаційних дій	2.1, 2.2, 3.7
		Самостійна робота	2	Дії бригади у тилу противника 1. Тактичний повітряний десант. 2. Морський десант. 3. Рейдовий (обхідний) загін.	
Разом за 2 семестр			62/00/28	Разом 90 год.: лекції - 14 год., групових занять – 22 год., групових вправ – 22 год., семінари – 4 год., самостійної роботи – 28 год..	
Разом за 1 курс			62/00/28	Разом 90 год.: лекції - 14 год., групових занять – 22 год., групових вправ – 22 год., семінари – 4 год., самостійної роботи – 28 год..	
2 курс					
3 семестр					
			28	КШН. Планування бою механізованої бригади на початковому етапі збройного конфлікту. Організаційна робота та управління підрозділами.	2.1, 2.2, 3.8, 3.5
		Самостійна робота	4	Основи участі бригади в стабілізаційних діях військ (сил) 1. Стабілізаційні дії як форма військових дій. 2. Завдання бригади під час ведення стабілізаційних дій.	2.1, 2.2, 3.7
		Самостійна робота	2	Робота командира бригади щодо підготовки і ведення стабілізаційних дій. 1. Підготовка до виконання завдань. 2. Ведення стабілізаційних дій	2.1, 2.2, 3.7
		Самостійна робота	2	Основи участі бригади у спеціальній протидиверсійній операції 1. Спеціальна протидиверсійна операція як форма військових дій. 2. Завдання бригади під час ведення спеціальної протидиверсійної операції.	2.1, 2.2, 3.7
		Самостійна робота	2	Основи участі бригади в антитерористичній операції 1. Сутність антитерористичної операції. 2. Завдання бригади під час ведення антитерористичної операції.	2.1, 2.2, 3.7
7			3	Оперативне мистецтво Збройних Сил України	
7	1	Лекція Т	2	Оперативне мистецтво Збройних Сил України. 1. Засади національної безпеки України. 2. Воєнне мистецтво та його складові. 3. Основи системи територіальної оборони України.	3.9
7	2	Групове	2	Оборонна операція військ (сил).	3.9

1	2	3	4	5	6
		заняття Г		1. Мета і характеристика оборонної операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в оборонній операції. 3. Система оборонних рубежів, районів і позицій.	
		Самостійна робота	4	Основи оборонної операції військ (сил). 1. Мета і характеристика оборонної операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в оборонній операції. 3. Система оборонних рубежів, районів і позицій.	3.9
		Самостійна робота	4	Основи наступальної (контрнаступальної) операції військ (сил). 1. Особливості підготовки наступальної (контрнаступальної) операції. 2. Ведення наступальної (контрнаступальної) операції.	3.9
		Самостійна робота	4	Стабілізаційна операція військ (сил). 1. Мета і характеристика стабілізаційної операції військ (сил). 2. Угрупування військ (сил) в стабілізаційній операції . 3. Особливості підготовки стабілізаційної операції. 4. Ведення стабілізаційної операції.	3.9
Екзамен			6		2.1, 2.2, 2.3, 3.5, 3.6, 3.7
Разом за 3 семестр			38/0/22	Разом 60 год.: лекції - 2 год., командно-штабне навчання – 28 год., групові заняття – 2 год., екзамен – 6 год., самостійної роботи – 22год.	
Разом за 2 курс			38/0/22	Разом 60 год.: лекції - 2 год., командно-штабне навчання – 28 год., групові заняття – 2 год., екзамен – 6 год., самостійної роботи – 22год.	
Усього за дисципліну			100/00/50	Разом 150 год.: лекції – 16 год., групові заняття – 24 год; групові вправи – 22 год., семінари – 4 год., командно-штабне навчання – 28 год., екзамен – 6 год., самостійної роботи – 50 год..	

ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Закон України “Про Збройні сили України”.
2. Закон України “Про оборону України”.
3. Стратегія воєнної безпеки України.

Базова

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ СВ Збройних Сил України, частина І, бригада. Командування СВ ЗСУ, 2016. – 240 с.
2. Альбом схем з дисципліни ЗДК. Хмельницький. НАДПСУ. 2008, таємно. Інв. 1887-в.
3. Бойовий статут механізованих і танкових військ СВ Збройних Сил України, частина ІІ, батальйон, рота. Командування СВ ЗСУ, 2016. – 340 с.

Допоміжна

1. Оборона механізованої (танкової) бригади. Посібник. НАПВУ, 2000.
2. Призначення, завдання, навчальна організаційно-штатна структура та бойові можливості омбр основних сил оборони і корпусу швидкого реагування. Навчальний посібник. – Київ: видання НАО, 2002. – 28 с. Інв. 1762-в.
3. Основні положення оборонного бою. Навчальний посібник. – Київ: видання НАО, 2002. – 104 с. Інв. 1763-в.
4. Організаційно-штатна структура об’єднань, з’єднань і частин. Навчальний посібник. – Київ: видання АЗСУ, 1994 – 52 с. Інв 1438-в.
5. Загальна тактика, ч.1. Оборона. Національний університет оборони України. Київ 2011, 372 с., таємно. Інв. 2094-в.
6. Загальна тактика, ч.2. Наступ. Національний університет оборони України. Київ 2011, 344 с., таємно. Інв. 2095-в.
7. Загальна тактика, ч.3. Участь бригади у спеціальних діях. Національний університет оборони України. Київ 2013, 212 с., таємно. Інв. 2097-в.
8. Робота командира бригади щодо організації бою в обороні та наступі: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2005. – 124 с.
9. Про затвердження Основ ведення операцій військ (сил) Збройних Сил України. Наказ НГШ №10т від 17.09.2018.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Рада національної безпеки і оборони України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. Режим доступу: <http://www.rainbow.gov.ua>.
4. Міністерство оборони України [Електронний сайт]: офіційний веб-сайт Міністерства оборони України. Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивного діалогу.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Слухачі, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли слухач не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо слухач не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, слухачу курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку слухач представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН 1.1	Усне викладення навчального матеріалу (<i>розповідь, пояснення, лекція</i>)
МН 1.2	Обговорення матеріалу, що вивчається (<i>бесіда, дискусія, брифінг, диспут</i>)
МН 1.3	Наочні методи (<i>ілюстрація, демонстрація</i>)
МН 1.4	Практичні методи (<i>лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи</i>)
МН 1.5	Методи самостійного та індивідуального навчання (<i>рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький</i>)
2. Активні методи навчання	
МН 2.1	Ігрові (<i>професійні ігри, професійний тренінг</i>)
МН 2.2	Неігрові (<i>аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу</i>)
МН 2.3	Неімітаційні (<i>групові дискусії, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять</i>)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН 3.1	Інтерактивні методи в малих групах
МН 3.2	Інтерактивні методи в великих групах
МН 3.3	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний

МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний